

Тетяна Маринич
к.е.н., директор бібліотеки
Сумського державного
університету

ВІДКРИТІ ОСВІТНІ РЕСУРСИ

Використано матеріали *Літньої школи для бібліотекарів 2018*
«Бібліотеки сприяють цілям сталого розвитку ООН 2030»

Твір "Відкриті освітні ресурси", створений [Маринич Тетяна Олександрівна](#), ліцензовано на умовах [Creative Commons 4.0](#)

Цілі сталого розвитку ООН 2030

<https://sustainabledevelopment.un.org/sdgs>

Цілі сталого розвитку ООН 2030

Принципи «5П»:

- **Популяція:** благополуччя людей
- **Планета:** захист екосистеми Землі
- **Процвітання:** економічне та технологічне зростання
- **Порозуміння:** забезпечення миру
- **Партнерство:** покращення міжнародного співробітництва

Цілі сталого розвитку і бібліотеки

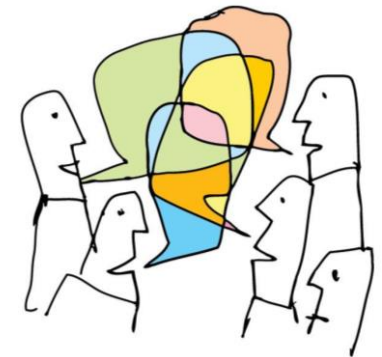
- Інклюзивна якісна освіта
- Навчання протягом життя для всіх
- Відкриті освітні ресурси
(*Open Educational Resources – OER*)

- Доступ до інформації
- Відкритість та доступність даних
- Захист основних свобод

Важливість відкритих даних

- Прозорість і підзвітність
- Покращення політичних рішень
- Ефективність державних структур
- Залученість громадян
- Інструменти візуалізації та аналізу
- Навички інформаційно-цифрової грамотності для забезпечення правильного використання та інтерпретації даних

Соціально відповідальні, інноваційні, доступні для всіх: Бібліотеки сприяють цілям сталого розвитку ООН

- Доступ до різних інформаційних ресурсів у всіх форматах медіа
- Покращення фізичних та віртуальних бібліотечних просторів
- Підтримка комунікаційного середовища
- Партнерство з громадськими організаціями
- Інформування про цілі сталого розвитку
- Збереження національної спадщини
- Формування базової інформаційно-цифрової, культурної та медіа грамотності

Нові завдання для бібліотек

- 24/7 доступ до матеріалів
- Технології та інфраструктура
- Заохочення до спільного творення, редагування та обміну матеріалами
- Формування та індексування колекцій OER
- Консультації:
 - пошук та оцінка якості OER
 - зміст, формат та відкриті ліцензії

Види відкритих освітніх ресурсів

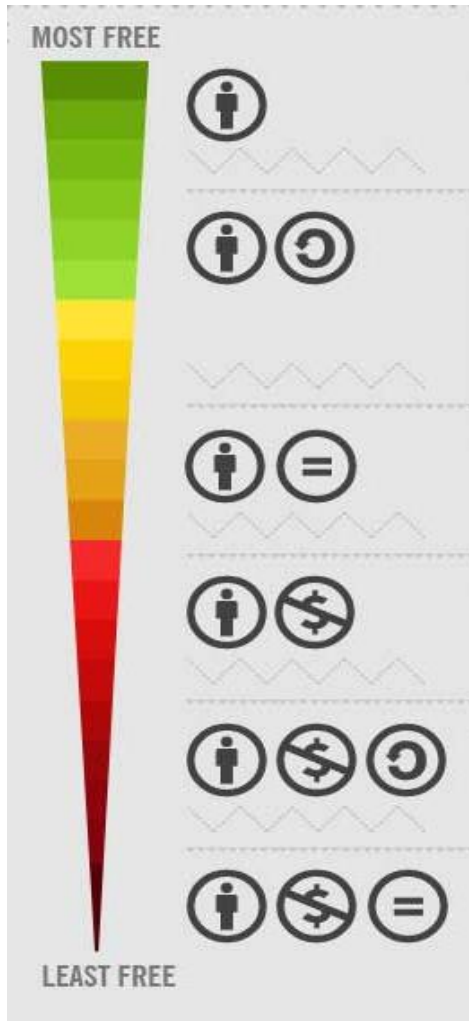
Ліцензії Creative Commons

○ Мотивація та підґрунтя:

- ✓ Авторське право та інтернет:
 - ✓ Зберігає авторське право
 - ✓ Дозволяє копіювати, розповсюджувати, використовувати в некомерційних цілях
- ✓ Стандартизовані вільні ліцензії
- ✓ Доступний формат

Ліцензії Creative Commons

дозволені похідні твори, дозволено комерційне використання статті

заборонені похідні твори, дозволено комерційне використання статті

дозволені похідні твори, але за такою ж ліцензії, комерційне використання

дозволені похідні твори, заборонено комерційне використання

заборонені похідні твори, заборонено комерційне використання

дозволені похідні твори, але за такою ж ліцензії, некомерційне використання

Ліцензії Creative Commons

Можливості

Public Domain:
ніякі права не збережені

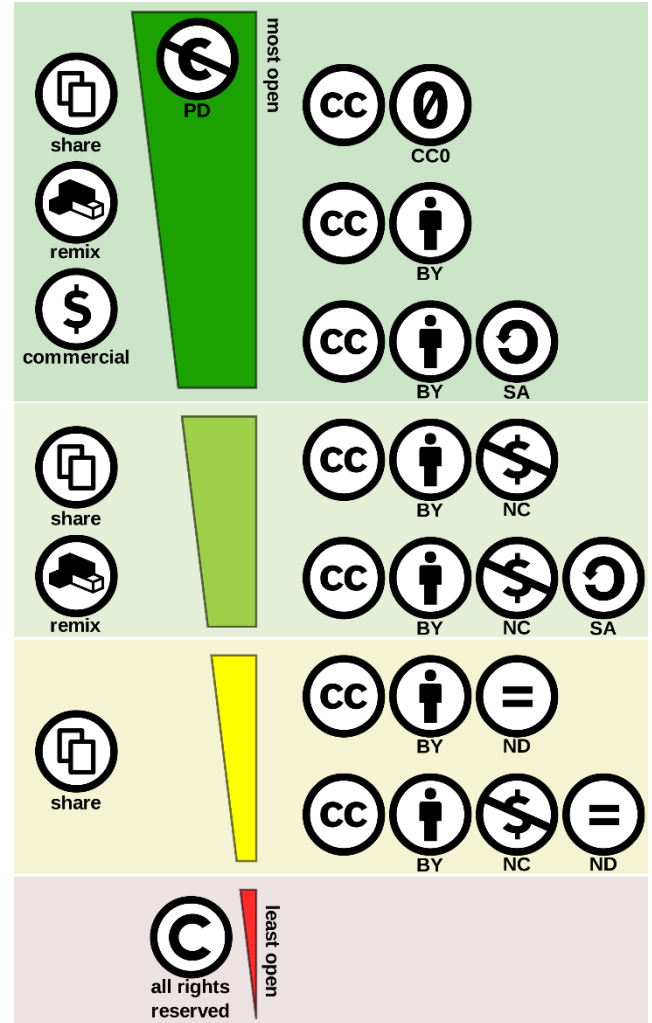
Creative Commons:
Деякі права захищені
(повторне використання, копіювання, модифікація, розповсюдження)

Copyright:
Всі права захищені

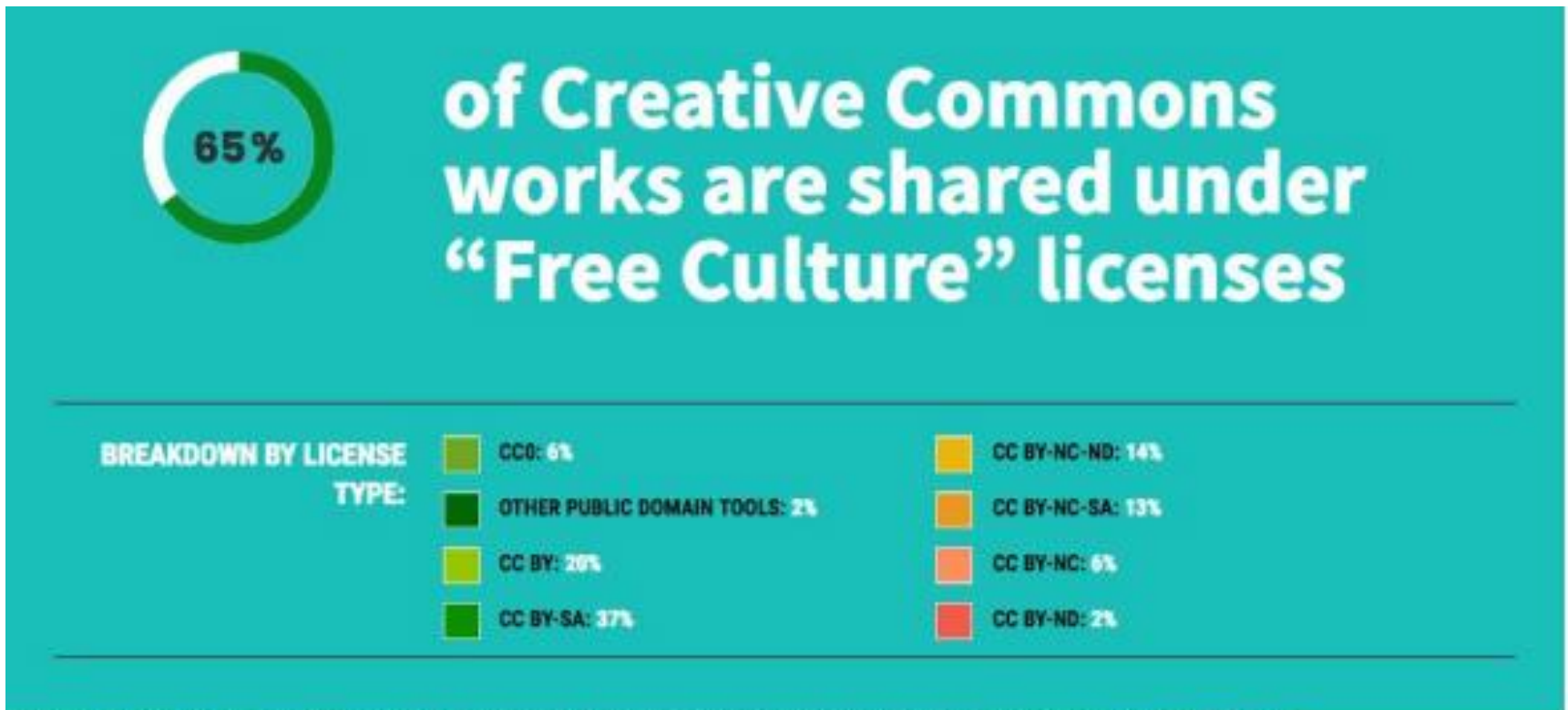
OER

not OER

Ліцензії Creative Commons

Поширення СС ліцензій станом на 2016 р.

Screenshot „State of the Commons”: <https://stateof.creativecommons.org/low-bandwidth> unter der Lizenz [CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Відкриті освітні ресурси бібліотек

Відкриті колекції бібліотек:

- ✓ сторінка інформації про авторів (веб-сторінка, PDF)
- ✓ вказівки (контрольний список, FAQ)
- ✓ фотографії, пов'язані з місцевою історією (колекції фотографій, текстів)
- ✓ події: літературні ночі тощо з текстами з інструкціями
- ✓ переклади новин бібліотеки: резюме, реферати
- ✓ матеріали з інформаційної грамотності
- ✓ флаєри
- ✓ оцифровані підручники, журнали, відео (лише без авторського права)

Creative Commons та Бібліотеки

Флаєри

Creative Commons та Бібліотеки

Брошури

80 л
води щодня безглуздо витікає у каналізацію, якщо кран ледь капає

Переробивши алюмінієві бляшанки, які викидаються жителями одного мегаполіса 34 РІК

МОЖНА ПОБУДУВАТИ

330
ЛІТАКІВ

На тій кількості нафтопродуктів, що містяться в 10 пластикових пакетах

автомобіль проїде 1000 метрів

ВРАЖАЄ?
ГАЙДА ЗМІНЮВАТИ СВІТ!

ДУМАЙ
ГЛОБАЛЬНО,
ДІЙ
ЛОКАЛЬНО

ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ

ЯК У ПОБУТІ ПОКРАЩУВАТИ ЕКОЛОГІЧНУ СИТУАЦІЮ

ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЯ

заміни лампочки на екологічні

вимкнай світло в приміщеннях, де ти не перебуваєш

вимкнай техніку, не лишай в режимі очікування

розгрівай їжу чи напої водою на газу

вимкнай воду, коли чистиш зуби чи голишся

приймай душ замість ванни

використовуй розгріваючі насадки на кранах і в душі

правильніше відати всі вікна на 10-15 хв

взимку не використовуй електричні опалювачі

регулярно контролюй температуру на батареях

ТЕХНІКА

обирай екологічні рішення використання води та електрики

стару техніку віддай друзям або на переробку

зрештою використовуй навіть мети швей машини для творчості на сучасні речі

користуйся громадським транспортом, який працює на електриці: трамвай, метро

купуй еко-одяг місцевих виробників з натуральних матеріалів

використовуй безфосфатний пральний порошок

МІНІМІЗАЦІЯ ВІДХОДІВ У ПОВСЯКДЕННОМУ ЖИТТІ

ПРО ВІДХОДИ

Але 55-60% відходів можуть бути перероблені. Для цього сміття необхідно сортувати

УТИЛІЗАЦІЯ ВІДХОДІВ

поховання на смітниках

спалювання сміття

вторинна переробка сміття

сортування сміття

СОРТУВАННЯ - ЦЕ ВИХІД ЗІ СМІТТЄВОГО КОЛАПСУ!

Проект «Зелена бібліотека СумДУ» реалізується за підтримки Гете-інституту

ЖИТТЯ БЕЗ СМІТТЯ

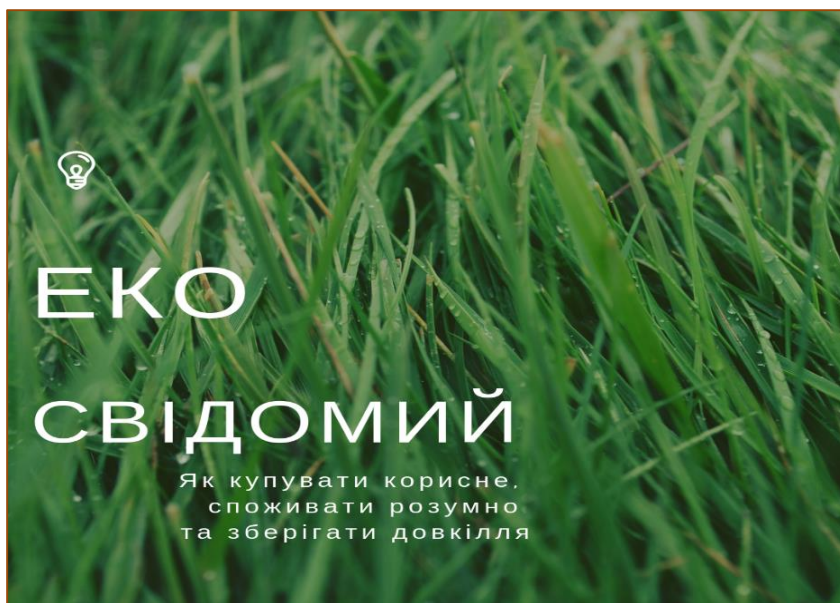
ПРИНЦИПИ ВІДПОВІДАЛЬНОГО СПОЖИВАННЯ

#GreenLibrary
Проект «Зелена бібліотека Сумського державного університету»

Creative Commons та Бібліотеки

○ Буклети / Порадники

Creative Commons та Бібліотеки

Довідники

Академічне письмо:

- список використаних джерел
- бібліографічні посилання
- бібліографічні менеджери

373.5.015.31:174.7(035)
Д 58

Довідник з академічної доброчесності / уклад. :
В. Г. Гур'янова, Л. Т. Ониксимова, Н. В. Поберій ;
за заг. ред. Т. О. Маринич. – Суми, 2018. – 24 с.

Довідник містить загальні поняття про інформаційну та
медіа-грамотність, академічну доброчесність, про
плагіат та способи його уникнення. Видання
розраховане на школярів та студентів.

 Довідник підготовлено за підтримки
Гете-Інституту

 Ліцензія Creative Commons із Зазначенням Авторства —
Поширення На Тих Самих Умовах 4.0 Міжнародна.

Creative Commons та Бібліотеки

Online модулі

Academic Integrity Tutorial for Undergraduates by DiMenna-Nyselius Library, Fairfield University

Avoiding Plagiarism > What Does Paraphrasing Look Like?

<< Previous

Next: Knowledge Check 2: To Cite or Not to Cite? >>

What Does Paraphrasing Look Like?

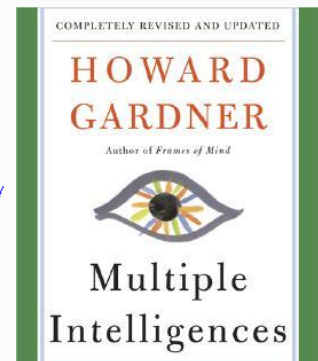
Paraphrasing is a skill that takes time to develop. One way of becoming familiar with paraphrasing is by examining successful and unsuccessful attempts at paraphrasing. Read the quote below from page 179 of Howard Gardner's book titled *Multiple Intelligences* and then examine the two attempts at paraphrasing that follow.

"America today has veered too far in the direction of formal testing without adequate consideration of the costs and limitations of an exclusive emphasis on that approach."

Click on the attempts at paraphrasing below to see which one is an acceptable paraphrase.

Paraphrasing Attempt 1: America has now gone too far toward formal testing, without realizing the costs and limitations of exclusively emphasizing that approach (Gardner 179).

Paraphrasing Attempt 2: In the United States, the education system places too much emphasis on formal testing, overlooking the limitations and expenses imposed when that assessment strategy is employed exclusively (Gardner 179).

<< Previous

Next: Knowledge Check 2: To Cite or Not to Cite? >>

Creative Commons та Бібліотеки

Виставки

Screenshot „Piano Practice Interrupted”, Willem Bartel van der Kooi, 1813, Rijksmuseum Amsterdam, unter [CC0](https://www.rijksmuseum.nl/en/collection/SK-A-1065?rts=True) (<https://www.rijksmuseum.nl/en/collection/SK-A-1065?rts=True>)

Creative Commons та Бібліотеки

Виставки

1948

При машинобудівному заводі ім. Фрунзе створено навчально-консультаційний пункт Московського заочного інституту металопромисловців (1949), що знаходиться на вул. Притисі

2014

Розпочато набір студентів на спеціальність «Стоматологія» в Медичному інституті СумДУ

2016

Відкрито стоматологічний корпус Медичного інституту СумДУ

Об'єднано два сумських ВНЗ: СумДУ та УАЕС

Сучасна філія Харківського політехнічного інституту ім. В.І.Леніна, кінець 1970-х років

1973

Створено факультет хімічного машинобудування

1970-ті

1978

Активізувався студентський

Введено в експлуатацію Центральний корпус (ЦК) та водно-васильову базу

1980-ті

Легендарний рок-гурт «Кіно». Найулюбленіші мола молоді 80-х років минулого століття

1980

Літні Олімпійські ігри в Москві, столиця СРСР

2002

Будівництво універсального легкоатлетичного манежу

2005

Оновлено Спортивний комплекс СумДУ. Функціонують секції з футболу, баскетболу, аеробіки, гравання, єдиноборства, туризму та ін.

Момаранчева революція у Сумах. Студентський протест проти об'єднання трьох сумських вузів у єдиний вищий навчальний заклад

1983

компанія Motorola випустила перший у світі комерційно-портативний спільниковий телефон

2004

Сумський державний університет оновлює професора Анатолія Васильовича ВАСИЛЬЄВА

2000-ні

А ТИМ ЧАСОМ У СВІТІ...

2004

Епоха розвитку мобільних пристроїв. З'являються перші сенсорні смартфони

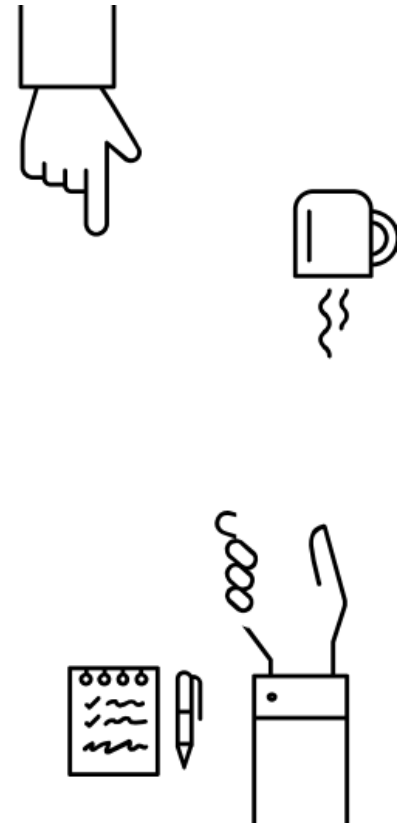

Заснована найближча в світі соціальна мережа Facebook

Creative Commons та Бібліотеки

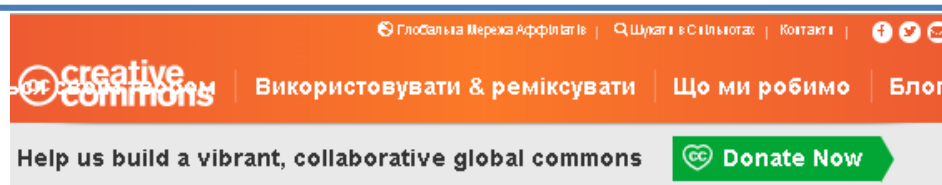
○ Навіщо все це ?

- ✓ Вільні ліцензії як каталізатор інституційних цифрових змін в бібліотеках
- ✓ Додаткові можливості для інновацій та спільної роботи громади
- ✓ Посилення компетенцій щодо обробки цифрових матеріалів
- ✓ Бібліотека як посередник у використанні, редагуванні та адмініструванні OER

Creative Commons та Бібліотеки

Вибір ліцензії

Creative Commons has updated its [Master Terms of Service](#) and [Master Privacy Policy](#), effective November 7, 2017. Before continuing on our websites or using our services, please review.

Що ви хотіли знати про Creative Commons? [\[Ознайомтесь перед тим, як ліцензувати\]](#) [\[Як ліцензії працюють\]](#)
Ознайомтесь з ліцензіями Creative Commons. [\[Бажаєте скористатися інструментами онлайн-ліцензування?\]](#)
[\[Шукаєте попередні версії ліцензії, в тому числі адаптації?\]](#)

Допоможіть іншим вказати ваше авторств

Цей розділ не є обов'язковим, але заповнивши його ви додасте до пропонуваного HTML-код придатні для машинного читування!

Маєте веб-сторінку?

Цей твір ліцензовано на умовах
[Ліцензії Creative Commons](#)
[Зазначення Авторства 4.0](#)
[Міжнародна](#).

Скопіюйте цей код щоб поінформувати ваших відвідувачів!

```
<a rel="license"
 href="http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/"
  >
```

- Звичайна іконка Компактна іконка

Характеристики Ліцензії

Ваші рішення у цьому розділі спричинять зміни в інших розділах на цій сторінці.

Дозволити розповсюдження похідних творів, заснованих на вашому?

- Так Ні Так, до тих пір, поки інші розповсюджують свої твори на тих самих умовах

Дозволити комерційне використання вашого твору?

- Так Ні

Обрана Ліцензія

[Зазначення Авторства 4.0 Міжнародна](#)

[Ця Ліцензія Вільної Культури](#)

Creative Commons та Бібліотеки

Стратегії пошуку OER

- ✓ Платформи, репозитарії
- ✓ Каталоги та індекси
- ✓ Спеціальні пошукові системи
- ✓ Wikipedia, Wikimedia, Wikidata

Creative Commons та Бібліотеки

Finding OER Materials You Can Start Using Now

<http://wiki.oercommons.org/index.php/>

[Finding_OER_Materials_You_Can_Start_Using_Now](http://wiki.oercommons.org/index.php/Finding_OER_Materials_You_Can_Start_Using_Now)

Contents [hide]

1 Finding Materials

1.1 Searching

1.1.1 Simple Search

1.1.2 Beyond Simple Searching

1.1.3 Using Advanced Search

1.2 Browsing

1.2.1 Browsing Top Content

1.2.2 Browsing by Category

1.2.3 Browsing by Content Provider

1.2.4 Browsing by Tags

1.3 Activity: Find Materials

1.4 Activity: Share Your Experience

Creative Commons та Бібліотеки

Пошук OER: <https://search.creativecommons.org/>

Try the new CC Search beta, with list-making and one-click attribution!

Find content you can share, use and remix

Enter your search query

I want something that I can... use for *commercial purposes*;
 modify, adapt or *build upon*

Search using:

Europeana

Media

Flickr

Image

Google

Web

Google Images

Image

Jamendo

Music

Open Clip Art Library

Image

SpinXpress

Media

Wikimedia Commons

Media

YouTube

Video

Pixabay

Image

ccMixer

Music

Creative Commons та Бібліотеки

Пошук OER: https://google.com/advanced_search

Додаткові
налаштування...

розмір зображення:

будь-якого розміру

співвідношення розмірів:

будь-яке співвідношення розмірів

кольори зображень:

будь-якого
кольору

різнокольорові

чорно-
білі

прозорі

цього
кольору:

тип зображень:

будь-якого типу

регіон:

будь-який регіон

сайт чи домен:

Безпечний пошук:

Показувати найбільш відповідні результати

тип файлу:

будь-якого формату

права на використання:

не фільтрувати за ліцензією

Розширений пошук

Creative Commons та Бібліотеки

Пошук OER:

Бібліотечні репозитарії

Flickr: <https://www.flickr.com>

Europeana: <http://www.europeana.eu/>

Pixabay: <https://pixabay.com>

Pexels: <https://www.pexels.com/>

Пошук відео

[youtube](https://www.youtube.com/) , [vimeo](https://www.vimeo.com/) , <http://ed.ted.com/>

Creative Commons та Бібліотеки

Пошук OER:

Індекси

[http://openeducationeuropa.eu/\(EU\)](http://openeducationeuropa.eu/(EU))

<http://www.oerplatform.org/> (UNESCO)

<http://oerqualityproject.wordpress.com/2012/10/22/directory-of-oer-repositories/> (Weblog, since 2014 not updated)

<http://www.openculture.com/>

Тематичні індекси

wikiversity.org

wikibooks.org

wikieducator.org

Creative Commons та Бібліотеки

Пошук OER:

Книги / Підручники

http://www.textbookrevolution.org/index.php/Main_Page

<http://open.umn.edu/opentextbooks/>

Directory of Open Access Books -

DOAB <https://doabooks.org/>

Open Online Library <http://oopen.org/search>

ManyBooks <http://manybooks.net/>

Project Gutenberg <http://www.gutenberg.org/>

Openstax <https://openstax.org>

Creative Commons та Бібліотеки

Пошук OER: MOOC

Creative Commons та Бібліотеки

Пошук OER: навчальні матеріали

An overview:

<http://open4us.org/find-oer/>

LibGuides Community:

<https://community.libguides.com/>

(for example: "find sources oer")

Maps <https://oerworldmap.org/>

The index <http://www.oer-quality.org/>

Creative Commons та Бібліотеки

Інструменти

Open Access Checker

Unpaywall <http://unpaywall.org/>

Lazy Scholar <http://www.lazyscholar.org/>

Open Access button <https://openaccessbutton.org/>

Netvibes <https://www.netvibes.com/en>

Inoreader <https://www.inoreader.com/>

Creative Commons та Бібліотеки

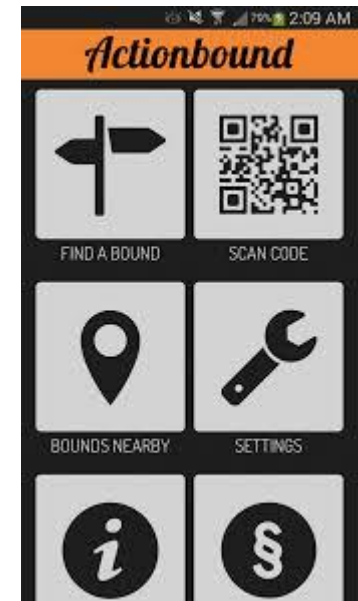
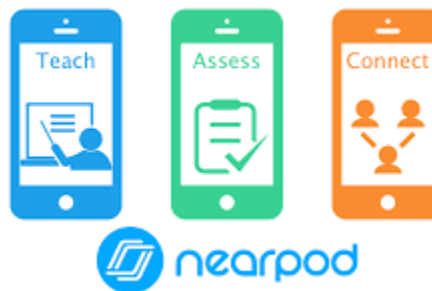
○ Інструменти

Activation (information literacy)

Actionbound (license) <https://de.actionbound.com/>

Nearpod (license) <https://nearpod.com/>

Kahoot <https://create.kahoot.it/>

Creative Commons та Бібліотеки

Інструменти

Images

<https://www.irfanview.com/>

<https://www.gimp.org/>

IRFAN VIEW

Audio

Audacity: <https://www.audacityteam.org/>

Freesound <https://freesound.org/>

Video generator

Shotcut <https://www.shotcut.org/>

Mysimpleshow <https://mysimpleshow.com/>

Animoto <https://animoto.com/>

Moovly (animated video, free plan for education) <https://www.moovly.com/>

Creative Commons та Бібліотеки

Інструменти

Presentation

Prezi <https://prezi.com/>

Twine: Storytelling assistant <https://twinery.org/>

Prezi

Learning scenarios

Learning Apps <https://learningapps.org/>

Game

Breakout.edu <https://www.breakoutedu.com/>

Jeopardy games <https://jeopardylabs.com/>

Creative Commons та Бібліотеки

Інструменти

Office applications

Libre Office <https://www.libreoffice.org/download/>

Open

Office <https://www.openoffice.org/?redirect=soft>

Overleaf (for Tex fans) <https://www.overleaf.com/>

Worksheets

Tutory (licensed) <https://www.tutory.de/>

Diagrams

Cacoo (licensed) <https://cacoo.com/>

Creately (with a free plan) <https://creately.com/>

Creative Commons та Бібліотеки

Інструменти

Feedback

Tweedback <https://tweedback.de/>

Professional design

Canva <https://canva.com/>

A simple new way to design

Creative Commons та Бібліотеки

Інструменти

Translation

DeepL <https://www.deepl.com/translator>

Linguee <https://www.linguee.com/>

LEO dictionary: <https://dict.leo.org/>

PONS: <https://de.pons.com/>

AjaxTrans <http://www.ajaxtrans.com/>

Google translate: <https://translate.google.de/>

Google Chrome browser:

<https://www.google.de/intl/de/chrome/>

Library glossary: <http://www.bibliotheks-glossar.de/index1.htm>

Creative Commons та Бібліотеки

Інструменти

Search

2lingual: <http://www.2lingual.com/>

(searching with keywords in foreign language)

Weblogsoftware

Wordpress <https://wordpress.com/>

Blogger <http://www.blogger.com/>

Padlet <https://padlet.com/>

Creative Commons та Бібліотеки

Інструменти

Wikisoftware

PB Works (free for educational purposes)

<http://www.pbworks.com/>

Google Sites <https://sites.google.com/>

Zoho Wiki <https://www.zoho.com/wiki/>

Mediawiki (the software of the wikipedia, for self-hosting) <https://www.mediawiki.org/wiki/MediaWiki>

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

